

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Volano g. 2, 01124 Vilnius, tel. + 370 5 219 1225, el. p. smmin@smsm.lt, <https://smsm.lrv.lt>.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603091.

Atsisk. sąsk. LT43 4040 0636 1000 2196, Lietuvos Respublikos finansų ministerija, finansų įstaigos kodas 40400

Lietuvos Respublikos Seimo Švietimo ir mokslo
komitetui

2026-07- Nr.

I 2026-06-23 Nr. S-2026-2790

DĖL KOMITETO PROTOKOLINIO NUTARIMO

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija (toliau – Ministerija) susipažino su Lietuvos Respublikos Seimo Švietimo ir mokslo komiteto (toliau – Komitetas) 2026 m. birželio 26 d. raštu Nr. S-2026-2790 „Dėl komiteto protokolinio nutarimo“ pateiktais siūlymais dėl smurto ir patyčių prevencijos bei reagavimo mokyklose stiprinimo ir pagal kompetenciją teikia statistinius duomenis apie smurto ir patyčių atvejus mokyklose, jų palyginimą su mokinių savijautos ir gyvensenos tyrimų rezultatais ir informaciją apie numatomas priemones.

Švietimo valdymo informacinėje sistemoje (toliau – ŠVIS) kaupiami švietimo įstaigų pateikti duomenys apie įstaigose užfiksuotus patyčius ar smurtą patyrusius mokinius, besityčiojusius ar smurtavusius mokinius ir jiems suteiktą psichologinę pagalbą. Šie rodikliai parodo užregistruotų asmenų, o ne atskirų pranešimų ar incidentų skaičių. Vienas asmuo per mokslo metus gali būti susijęs su daugiau negu vienu įvykiu, o viename įvykyje gali dalyvauti keli asmenys, todėl pagal šiuos duomenis negalima nustatyti tikslaus mokyklose įvykusių smurto ir patyčių atvejų skaičiaus. 2023–2024 mokslo metais duomenis pateikė 1 681 švietimo įstaiga. Jose buvo užfiksuoti 7 599 patyčias ar smurtą patyrę mokiniai, iš jų 6 499 mokiniams suteikta psichologinė pagalba. Taip pat užfiksuoti 7 024 besityčioję ar smurtavę mokiniai, iš jų psichologinė pagalba suteikta 5 388 mokiniams. 2024–2025 mokslo metais duomenis pateikė 1 653 švietimo įstaigos. Patyčias ar smurtą patyrusių mokinių skaičius sudarė 7 983, iš jų psichologinė pagalba suteikta 7 440 mokinių. Palyginti su 2023–2024 mokslo metais, užfiksuotų patyčių ar smurtą patyrusių mokinių skaičius padidėjo 384 mokiniais, o psichologinę pagalbą gavusių mokinių skaičius – 941 mokiniu. Psichologinę pagalbą gavusių mokinių dalis padidėjo nuo 85,5 iki 93,2 proc. Besityčiojusių ar smurtavusių mokinių skaičius per šį laikotarpį padidėjo nuo 7 024 iki 7 612, tai yra 588 mokiniais. Psichologinę pagalbą gavusių šios grupės mokinių skaičius padidėjo nuo 5 388 iki 6 049, tai yra 661 mokiniu. Pagalbą gavusių besityčiojusių ar smurtavusių mokinių dalis padidėjo nuo 76,7 iki 79,5 proc. Didėjo ir patyčias ar smurtą patyrusių švietimo įstaigų darbuotojų skaičius. Patyčias ar smurtą patyrusių mokytojų skaičius padidėjo nuo 519 iki 597, o kitų švietimo įstaigų darbuotojų – nuo 78 iki 110. Užfiksuotų asmenų skaičiaus padidėjimas gali būti susijęs tiek su smurto ir patyčių paplitimo pokyčiais, tiek su geresniu tokių situacijų atpažinimu, aktyvesniu pranešimu ir nuoseklesniu registravimu. Kartu didėjo pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo apimtys: darbuotojų, tobulinusių kvalifikaciją mokinių socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymo srityje, skaičius padidėjo nuo 29 074 iki 29 726, o tobulinusių asmenines socialines ir emocines kompetencijas – nuo 25 454 iki 27 146.

Patyčių paplitimo tendencijoms nustatyti ir palyginti su situacija kitose šalyse naudojami Tarptautinio mokyklinio amžiaus vaikų gyvensenos ir sveikatos tyrimo (toliau – HBSC)

duomenys. Tyrimą Pasaulio sveikatos organizacijos iniciatyva Lietuvoje atlieka Lietuvos sveikatos mokslų universiteto tyrėjai, bendradarbiaudami su Ministerija ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija. 2022 m. tyrime dalyvavo 6 628 penktų, septintų, devintų ir vienuoliktų klasių mokiniai iš 124 Lietuvos mokyklų. HBSC tyrimo duomenimis, 26,8 proc. penktų–devintų klasių mokinių nurodė bent du kartus per mėnesį patyrę patyčias mokykloje, 14,5 proc. prisipažino tyčiojęsi iš kitų, 13,6 proc. patyrė patyčias internete, o 12,2 proc. tyčiojosi iš kitų internete. Palyginti su 2018 m. duomenimis, patyčias mokykloje patyrusių mokinių dalis sumažėjo nuo 28 iki 27 proc., o besityčiojusius iš kitų – nuo 19 iki 15 proc. Tačiau patyčias internete patyrusių mokinių dalis padidėjo nuo 9 iki 14 proc., o besityčiojusius iš kitų internete – nuo 8 iki 12 proc. HBSC tyrimas taip pat atskleidė bendresnes mokyklos aplinkos ir mokinių savijautos problemas. 65,6 proc. mokinių nurodė jaučiantys nepakankamą mokytojų paramą, 57 proc. – nepakankamą bendraklasių paramą, o 71 proc. mokinių nebuvo labai patenkinti savo mokykla. Be to, 33,1 proc. mokinių psichologinė gerovė buvo žemesnė negu vidutinė.

ŠVIS ir HBSC duomenų rinkimo metodai, vertinami laikotarpiai, mokinių grupės ir rodiklių apibrėžtys skiriasi. ŠVIS į apskaitą įtraukiami mokyklose nustatyti ir užregistruoti patyčias ar smurtą patyrę arba tokį elgesį demonstravę asmenys, o HBSC tyrime anonimiškai vertinamos pačių mokinių patirtys. Be to, ŠVIS smurtas ir patyčios į apskaitą įtraukiami kartu, o HBSC tyrime atskirai vertinamos patyčios mokykloje ir patyčios internete. Vis dėlto didelis anoniminių apklausų metu patyčias nurodančių mokinių skaičius leidžia daryti prielaidą, kad apie dalį atvejų nepranešama, dalis atvejų neatpažįstami arba jie neužregistruojami.

Švietimo įstatymo 23 straipsnio 2 dalyje nustatyta mokyklos bendruomenės narių pareiga pranešti švietimo įstaigos vadovui apie pastebėtą smurto atvejį, vadovo pareiga informuoti mokinio tėvus ar globėjus ir kompetentingas institucijas, taip pat užtikrinti psichologinės pagalbos suteikimą smurtą patyrusiam ir smurtavusiam nepilnamečiui bei jų tėvams ar globėjams. Švietimo įstatymo 23 straipsnio 1 ir 2 dalyje reglamentuojamas pranešimas apie patyčias kibernetinėje erdvėje ir kitą draudžiamą ar ribojamą skleisti viešąją informaciją. Pagal galiojantį teisinį reglamentavimą, tai pakankamai didelė biurokratinė našta mokyklai registruoti visus atvejus.

Švietimo įstatymo 59 straipsnio 8 dalyje nustatytos švietimo įstaigos vadovo funkcijos, susijusios su įstaigos veiklos organizavimu, strateginiu valdymu, veiklos rezultatų užtikrinimu, mokiniui palankios aplinkos kūrimu, darbuotojų veiklos organizavimu ir bendradarbiavimu su mokinių tėvais, mokyklos bendruomene bei kitomis institucijomis, t. y. mokyklos vadovas turi užtikrinti praktiškai veikiančią pranešimų apie smurtą ir patyčias priėmimo bei nagrinėjimo tvarką, aiškiai paskirstyti mokyklos darbuotojų funkcijas ir atsakomybes, organizuoti reagavimą laiku, informacijos perdavimą, pagalbos specialistų įtraukimą ir tęstinės pagalbos vaikui koordinavimą.

Mokyklos vadovo atsakomybė užtikrinti saugią ugdymo aplinką, organizuoti reagavimą į smurto ir patyčių atvejus bei koordinuoti pagalbos mokiniams teikimą kyla iš Švietimo įstatymo 59 straipsnyje numatytų mokyklos vadovo funkcijų. Tuo tarpu pagal minėto įstatymo 58 straipsnį savivaldybė atsako už švietimo pagalbos prieinamumo užtikrinimą, prevencinių programų įgyvendinimo stebėseną ir mokyklų bendradarbiavimo su pagalba teikiančiomis institucijomis koordinavimą. Ankstyvas problemų atpažinimas ir pagalbos teikimas jau yra mokyklose įgyvendinamų prevencinių programų, Vaiko gerovės komisijų veiklos ir švietimo pagalbos sistemos dalis, todėl pagrindinis uždavinys yra ne kurti papildomą reguliavimą, o užtikrinti, kad esamos priemonės būtų nuosekliai taikomos praktikoje, rizikos būtų atpažįstamos kuo anksčiau, o vaikui teikiama pagalba nenutrūktų pasibaigus pirminiam reagavimui. Už šių procesų organizavimą mokyklos lygmeniu atsako mokyklos vadovas, o savivaldybė turi užtikrinti mokyklai reikalingų pagalbos paslaugų prieinamumą ir tarpinstitucinį bendradarbiavimą.

Atsižvelgdama į Komiteto siūlymus ir pateiktų duomenų analizę, Ministerija numato kompleksiskai peržiūrėti ir atnaujinti Smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijas, Rekomendacijas mokykloms dėl smurto artimoje aplinkoje atpažinimo kriterijų ir veiksmų, kilus įtarimui dėl galimo smurto artimoje aplinkoje ir Rekomendacijas dėl krizių valdymo mokyklose. Šie dokumentai bus peržiūrimi kartu, siekiant suderinti juose nustatytus veiksmus ir išvengti jų dubliavimo ar nevienodo aiškinimo. Atnaujinant rekomendacijas numatoma aiškiau apibrėžti

mokyklos vadovo, mokyklos darbuotojų, Vaiko gerovės komisijos, savivaldybės ir kitų institucijų funkcijas, sprendimų priėmimą, reagavimo veiksmų seką ir terminus, informacijos perdavimą, pagalbos vaikui koordinavimą, tėvų ar globėjų informavimą ir tęstinės pagalbos organizavimą. Daugiau dėmesio bus skiriama reagavimo algoritmų taikymui realiose situacijose ir konkrečių atvejų analizei, pagalbos suteikimo savalaikiškumui, veiksams kibernetinių patyčių atvejais ir situacijoms, kai netinkamas elgesys vyksta ne mokyklos patalpose, tačiau daro poveikį mokiniui ir mokyklos bendruomenei. Atnaujinant rekomendacijas taip pat bus siekiama užtikrinti, kad jos būtų praktiškai pritaikomos skirtingo dydžio ir skirtinguose savivaldybių kontekstuose veikiančioms mokykloms. Mokyklų vadovų mokymuose numatoma nagrinėti vadovo atsakomybę organizuojant reagavimą į smurto, patyčių ir krizines situacijas, sprendimų priėmimą, atsakomybių paskirstymą mokyklos darbuotojams, konkrečių situacijų ir atvejų analizę, komunikaciją su mokiniais ir jų tėvais ar globėjais, pagalbos specialistų įtraukimą ir bendradarbiavimą su savivaldybe bei kitomis institucijomis. Mokymais bus siekiama stiprinti mokyklų vadovų teisės aktų ir procedūrų išmanymą, vadybinius bei lyderystės gebėjimus, reikalingus nuosekliam reagavimui, mokyklos bendruomenės sutelkimui ir pagalbos vaikui tęstinumui užtikrinti.

Ministerija taip pat numato sudaryti tarpinstitucinę darbo grupę, į kurią bus kviečiami švietimo, savivaldybių, vaiko teisių apsaugos, sveikatos, teisėsaugos ir kitų susijusių institucijų atstovai. Darbo grupė peržiūrės Švietimo įstatymo nuostatas ir pateiks siūlymus, kaip turėtų būti keičiami minėto įstatymo straipsniai, kad būtų nustatyti realiai veikiantys algoritmai. Teisinio reguliavimo peržiūra bus derinama su minėtų rekomendacijų atnaujinimu, kad teisės aktuose ir metodiniuose dokumentuose nustatyti mechanizmai būtų nuoseklūs, praktiškai pritaikomi skirtinguose mokyklų ir savivaldybių kontekstuose ir nesukurtų perteklinio reguliavimo.

Švietimo, mokslo ir sporto viceministras

Jonas Petkevičius

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija, A. Volano g. 2, 01124 Vilnius (2026-07-31 11:03:27)
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Dėl Komiteto protokolinio nutarimo
Dokumento rūšys	RAŠTAS
Dokumento registracijos data ir numeris	2026-07-20 Nr. SR-2453
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	2026-07-20 Nr. G-2026-7056
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Jonas Petkevičius, Viceministras
Parašo sukūrimo data ir laikas	2026-07-17 17:16:08 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-XL
Laiko žymoje nurodytas laikas	2026-07-17 17:16:24 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugos teikėją	SK ID Solutions EID-Q 2021E,2.5.4.97=#0c0e4e545245452d3130373437303133,SK ID Solutions AS,EE
Sertifikato galiojimo laikas	2025-02-07 19:12:17–2030-02-07 23:59:59
Parašo paskirtis	Registravimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	DBSIS
Parašo sukūrimo data ir laikas	2026-07-20 07:54:51 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	-
Informacija apie sertifikavimo paslaugos teikėją	RCSC IssuingCA-2,RCSC,VI Registru Centras - i.k. 124110246,LT
Sertifikato galiojimo laikas	2025-05-16 11:31:08–2028-05-15 11:31:08
Parašo paskirtis	Gauto dokumento registravimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Seimo kanceliarija, Dokumentų valdymo sistema
Parašo sukūrimo data ir laikas	2026-07-20 08:17:39 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	-
Informacija apie sertifikavimo paslaugos teikėją	RCSC IssuingCA-2,RCSC,VI Registru Centras - i.k. 124110246,LT
Sertifikato galiojimo laikas	2025-02-26 13:16:36–2028-02-26 13:16:36
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	-
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	-
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	-
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DBSIS, versija 3.5.90.5
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Tikrinant dokumentą nenustatyta jokių klaidų (2026-07-31 11:03:27)
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	2026-07-31 11:03:27 atspausdino Matas Kazlauskas
Paieškos nuoroda	-

Papildomi metaduomenys	-
------------------------	---